

Nr 7

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förlängning av giltighetstiden för 1962 års internationella veteavtal.

I en till riksdagen den 18 februari 1966 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 35, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag hemställt, att riksdagen måtte godkänna att giltighetstiden för 1962 års internationella veteavtal, som efter tidigare förlängning utlöper den 31 juli 1966, förlängs i avvaktan på att ett världsvitt spannmålsavtal ingås.

Departementschefen har anfört.

»Vid extra session i London den 4—5 februari 1965 beslöt internationella veterådet rekommendera de till 1962 års internationella veteavtal anslutna staterna — däribland Sverige — att genom särskilt protokoll förlänga avtalets giltighetstid t. o. m. den 31 juli 1966. Efter riksdagens godkännande (prop. 1965: 127, JoU 23, rskr 365) har Sverige ratificerat protokollet.

Internationella veterådet har sedermera vid session i London den 17—22 november 1965 rekommenderat medlemsstaternas regeringar att godkänna ett protokoll om ytterligare förlängning av avtalets giltighetstid fr. o. m. den 1 augusti 1966 t. o. m. den 31 juli 1967. Texten till sagda protokoll torde jämte svensk översättning få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.¹

Protokollet skall undertecknas under tiden den 4—29 april 1966 och deposition av ratifikationsinstrument skall ske senast den 15 juli 1966. Stat som inte är i stånd att deponera ratifikationsinstrument senast denna dag kan i stället avge en förklaring att den avser ratificera snarast möjligt. I sådant fall skall avtalet provisoriskt tillämpas på staten i fråga.

Statens jordbruksnämnd har efter hörande av Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, tillstyrkt att Sverige godkänner protokollet rörande förlängning av det internationella veteavtalets giltighetstid. Svensk spannmålshandel har förklarat sig beredd att under den nya avtalstiden liksom f. n. svara för de förpliktelser som kan uppkomma genom Sveriges anslutning till avtalet.

Av internationella veterådets årliga sammanfattning av världssituationen för vete framgår att världens veteproduktion (exkl. Folkrepubliken Kina)

¹ Bilagan har uteslutits här. Den är likalydande med den bilaga som är fogad vid propositionen.

under avtalsåret 1964/65 uppgick till 248 milj. ton, vilket innebär ett nytt produktionsrekord. Den jämfört med närmast föregående år ökade tillgången — 32 milj. ton — åtföljdes av en allmän sänkning på världsmarknaden av fob-priserna på vete under 1964/65, dock utan att det i något fall kunnat konstateras att det internationella veteavtalets minimipriser underskridits. För 1965/66 räknar man med att veteskörden skall stanna vid 237 milj. ton (exkl. Folkrepubliken Kina). Den framtida situationen på världsmarknaden bedöms som oviss. Även om trycket på tillgångssidan lättat och det f. n. får anses råda en viss jämvikt, synes denna lätt kunna rubbas.

Det torde inte kunna bestridas att det internationella veteavtalet haft en stabiliserande effekt på världsmarknaden för vete. Veterådets rekommendation om en förlängning av avtalet i oförändrat skick får därför ses som en naturlig konsekvens av de hittills vunna erfarenheterna. Att en förlängning av giltighetstiden begränsats till ett år finner jag riktigt med hänsyn till möjligheten av förestående avgöranden i de diskussioner om världsvida råvaruavtal, bl. a. för spannmål, som pågår i den s. k. Kennedy-ronden och i andra internationella sammanhang. Dessa diskussioner torde relativt snart komma att aktiveras. Det kan dock inte uteslutas att fråga om förlängning av veteavtalet uppkommer på nytt. Det förutsätts nämligen att avtalet skall gälla till dess överenskommelse träffats om ett världsvitt spannmålsavtal.

En fortsatt medverkan i det internationella veteavtalet torde vara ett svenskt intresse. Kungl. Maj:t synes för den skull böra — i likhet med vad som skedde förra året — inhämta riksdagens godkännande av att giltighetstiden för veteavtalet förlängs i enlighet med det nu föreliggande protokollet. Samtidigt bör riksdagens godkännande inhämtas att avtalet om så behövs förlängs ytterligare i avvaktan på att ett världsvitt spannmålsavtal ingås. Härvid bör Kungl. Maj:t äga godkänna förlängning med de jämkningar i avtalet, varom de anslutna staterna kan ena sig.»

Utskottet. I propositionen föreslås att Sverige skall godkänna ett protokoll varigenom 1962 års internationella veteavtal, vars giltighet efter tidigare förlängning utlöper den 31 juli 1966, förlängs att gälla under ytterligare ett år eller till och med den 31 juli 1967. Samtidigt begärs riksdagens godkännande att avtalet om så behövs förlängs ytterligare i avvaktan på att ett världsvitt avtal om spannmål ingås.

Utskottet finner i likhet med departementschefen att en fortsatt medverkan i det internationella veteavtalet är ett svenskt intresse och förordar därför att riksdagen godkänner Kungl. Maj:ts förslag.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må godkänna att giltighetstiden för 1962 års internationella veteavtal förlängs.

Stockholm den 31 mars 1966

På jordbruksutskottets vägnar:

ERIC MOSSBERGER

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger, Lage Svedberg*, Nils Hansson, Carl Eskilsson*, Hedström, Hermansson, Augustsson, Gunnar Pettersson*, Isacson och fru Lundblad;

från a n d r a kammaren: herr Lindström*, fru Lindskog*, herrar Antby*, Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda, Jonasson*, Lundmark, Persson i Heden, Björk i Påarp och fru Sundberg.

* Ej närvarande vid justeringen.